

ОЦІНЮВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

© О.В. Пирог, 2014

В умовах глобалізації, поглиблення міжнародного поділу праці та кооперування Україна входить в систему світового господарства як країна з високим рівнем відкритості економіки, що передбачає розширення взаємозв'язків з іншими країнами та залежності від них. Експортний потенціал національного господарства країни є величиною динамічною, залежить від появи нових виробництв та видів економічної діяльності, що орієнтовані на зовнішні ринки, й визначає конкурентні переваги країни на світовому ринку. Розвиток експортного потенціалу призводить до модернізації та підвищення конкурентоспроможності національного господарства.

Україна має значний експортний потенціал, який характеризує здатність суспільного виробництва країни виробляти необхідну кількість конкурентоспроможних товарів і послуг для зовнішнього ринку. Експортний потенціал країни в цілому складають експортні потенціали окремих регіонів, що є активними самостійними структурними одиницями у зовнішньоекономічних відносинах. Вони визначають не лише забезпеченість національного господарства ресурсами, а й здатність системи до розвитку на базі наявних ресурсів.

Експортний потенціал національного господарства країни є величиною динамічною і залежить від появи нових виробництв та видів економічної діяльності, що орієнтовані на зовнішні ринки. Розвиток експортного потенціалу призводить до модернізації та підвищення конкурентоспроможності національного господарства. Під час дослідження було здійснено оцінювання експортного потенціалу національного господарства України за 2001 – 2012 рр. на підставі статистичних даних, які згруповані за двома сферами - «виробничий потенціал» та «інноваційно-інвестиційний потенціал», за регіонами України, враховуючи особливості розвитку кожного з них.

На основі отриманих результатів дослідження слід зазначити, що усі регіони України можна поділити на дві групи за експортним потенціалом:

1) регіони 1-ої групи, що мають високий стабільний експортний потенціал і виступають основними експортерами України. Проаналізувавши регіони 1-ої групи слід зазначити, що до її складу входять регіони із промисловим потенціалом України – Дніпропетровська, Донецька, Луганська та Запорізька області, а також регіони із сільськогосподарським потенціалом – Житомирська, Миколаївська, Сумська, Чернігівська, Херсонська та Черкаська області;

2) регіони 2-ої групи з низьким нестабільним експортним потенціалом, що виступають у зовнішньоторгівельній діяльності України переважно імпортерами. Регіони 2-ої групи також можна умовно поділити на дві підгрупи: по-перше, це прикордонні регіони та столичний регіон – Закарпатська (кордони з Угорщиною, Румунією та Словаччиною), Львівська (з Польщею), Волинська (з Польщею та Білорусією), Рівненська (з Білорусією), Харківська (з Росією), Одеська (з Молдовою, Румунією та виходом до Чорного моря) та Київська області, які сприймають першими імпортовану із закордону продукцію; по-друге, це депресивні області – Тернопільська, Хмельницька та Чернівецька області.

Здійснивши оцінювання експортного потенціалу національного господарства України, слід відзначити, що в першу чергу державна політика підтримки регіонів повинна приділяти увагу областям із високим потенціалом для поліпшення макроекономічного становища, проте за сучасних нестабільних умов розвитку національного господарства України не потрібно залишати поза уваги регіони 2-ої групи.